

Centar za istraživanje glagoljaštva

Upute za transliteraciju

Transliteracija (trans- + lat. *littera*: slovo) (preslovljavanje) je postupak zamjene znakova jednoga pismovnog sustava znakovima drugoga pismovnog sustava po načelu „slovo za slovo“ ne vodeći pritom računa o izgovoru.¹ Glagoljsko pismo ima svoje načine bilježenja pojedinih glasova (ili skupina glasova) grafemima koji nisu prisutni u latiničnoj abecedi hrvatskoga standardnog jezika, stoga je potrebno odrediti posebne latinične znakove koji će se pri transliteraciji koristiti. Također, ortografska načela glagoljskih tekstova često zahtijevaju stanovite prilagodbe, te će se i one detaljno opisati. Valja također naglasiti da je u suštini ovih uputa tendencija da se transliteriran tekst što bolje razumije, kako među znanstvenicima tako i među ostalim čitateljima.

Posebni znakovi

Jat (Y) = ê

Jus (X) = û

Đerv (J) = ĵ

Šta (I) = ĉ

Iže (O) = î

Štapić (I) = ъ

Apostrof (') = '

Velika i mala slova prenosit će se vjerno izvorniku.

Interpunkcija se donosi prema tekstu izvorniku, bez prilagodbe suvremenim interpunkcijskim načelima. Ako se u tekstu nalaze posebni znakovi (npr. križ, oznaka C – capitul), valja ih prenijeti u transliteriran tekst vjerno izvorniku.

¹ <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=62047> (13. 1. 2022.)

Brojevi se donose najprije latiničnim slovima (uz prenošenje interpunkcije), a zatim se u kosim zagrada donosi arapske brojke, npr. č.u.l.d. /1455/.

Kratice se razrješavanju u oblim zagrada (), i to prema neskrćenim primjerima iste riječi, kada je takvo što moguće. Rekonstrukcije, ako ih je moguće donijeti, obilježavaju se uglatim zagrada [].

Riječi u tekstovima pisane *in continuo* rastavljat će se po smislu, osim kada je sraslica dio naslijeđenog leksičkog inventara staroslavenskog jezika (npr. kod zamjenice *iže, êže, eže*).

Grafemi iz drugih pismovnih sustava (latinica, ćirilica...) preslovit će se (ili prenijeti, ako se radi o latinici) uz obilježavanje u komentarima.

Kada je to moguće, valja obilježiti i izvore citiranih djela unutar samoga teksta. Ako se radi o citatima iz Biblije, navođenje citata provodi se prema uobičajenom navođenju ovoga izvora: kratica knjige, poglavlje, redak/raspon redaka (npr. Mt 1, 2–4).